

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ФАХОВИХ ДИСЦИПЛІН
при вступі на спеціальність 073 «МЕНЕДЖМЕНТ»
здобувачів вищої освіти ступеня «БАКАЛАВР»
на базі освітньо-кваліфікаційного рівня «МОЛОДШИЙ СПЕЦІАЛІСТ»
здобутого за неспорідненими спеціальностями на **другий курс**
(з нормативним терміном навчання)

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ.....	4
1.1. Економічна теорія	4
1.2. Економіка підприємства.....	5
1.3. Менеджмент.....	6
1.4. Інформаційні системи і технології.....	7
2. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ	8

ВСТУП

До участі в конкурсі на навчання здобувачів вищої освіти ступеня «Бакалавр» за спеціальністю 073 «Менеджмент» допускаються особи, які мають документ державного зразка про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста.

Мета вступного випробування – перевірка відповідності знань, умінь та навичок абітурієнтів програмним вимогам дисциплін, що виносяться на іспит, з'ясування компетентності та оцінка рівня підготовленості вступників для отримання освітнього ступеня «Бакалавр».

Вступник повинен:

- **виявити** базові знання з теорії та практики дисциплін, що виносяться на вступне випробування: економічна теорія, економіка підприємства, менеджмент, інформаційні системи і технології;

- **знати** принципи управління, вміти здійснювати вибір і застосовувати відповідні методи управління, застосовуючи при цьому методичний апарат та інструментарій зазначених дисциплін;

- **продемонструвати** навички творчого, критичного погляду на поставлені практичні завдання та розробки обґрунтованих пропозицій щодо їх розв'язання.

Програма побудована за змістовними розділами. Кожен розділ програми містить перелік тем, за якими складено тестові питання, що виносяться на іспит та список рекомендованої для підготовки літератури.

1. БАЗОВА ЧАСТИНА ПРОГРАМИ

1.1. ЕКОНОМІЧНА ТЕОРІЯ

Мета: формування системи знань про економічні відносини як суспільну форму виробництва, проблеми ефективного використання обмежених виробничих ресурсів і шляхи забезпечення суспільних потреб у різних суспільно-економічних формаціях.

Завдання: вивчення загальних засад економічного життя суспільства; розкриття закономірностей розвитку економічної системи та діалектики взаємозв'язку її структурних елементів; з'ясування механізму дії економічних законів і механізму використання їх людьми у процесі господарської діяльності.

Предмет: економічні відносини в їх єдності з продуктивними силами, політичними, ідеологічними, національними та іншими інститутами суспільства.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Предмет і метод політичної економії.
2. Економічні потреби і виробничі можливості суспільства. Економічні інтереси.
3. Економічна система суспільства. Відносини власності.
4. Форми організації суспільного виробництва.
5. Гроші. Витрати виробництва і прибуток.
6. Ринок: суть, функції та умови формування. Класифікація ринків.
7. Інфраструктура ринку і капітал сфери обігу.
8. Підприємство і підприємництво. Підприємництво в аграрній сфері.
9. Капітал і наймана праця. Держава, її економічні функції.
10. Форми суспільного продукту в процесі відтворення.
11. Розподіл національного доходу. Споживання і заощадження.
12. Економічне зростання і його чинники. Економічні цикли.
13. Зайнятість, відтворення робочої сили та відповідне державне регулювання.
14. Господарський механізм у системі регулювання суспільного виробництва.
15. Закономірності й етапи розвитку капіталістичної економічної системи.
16. Економічна система сучасного капіталізму.
17. Соціалістична економічна система та її еволюція.
18. Закономірності й особливості розвитку перехідних економік.
19. Світове господарство. Форми міжнародних економічних відносин.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Базилевич, В. Д. Економічна теорія: Політекономія [Текст]: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – К.: Знання Прес, 2006. – 615 с.
2. Бутук О.І. Економічна теорія. Тренінг-курс / О.І. Бутук, Н.І. Волков. – К.: Знання, 2007. – 291 с.

3. Ватаманюк Р.О. Вступ до економічної теорії / Р.О. Ватаманюк. – К.: КНЕУ, 2007. – 492с.
4. Мочерний, С. В. Економічна теорія [Текст]: навч. пос. / С. В. Мочерний. – Вид. 4-е, стереотип. – К.: Академія, 2009. – 640 с.
5. Мочерний, С. В. Основи економічної теорії [Текст]: підручник / С. В. Мочерний, В.Г. Скотний. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – 600 с.
6. Орехівський Г.А. Практикум з політекономії: Навч. посібн. для самопідготовки студ. / Г.А. Орехівський, В.Г. Орехівський. – Третє видання, доповнене. – К.: Каравела, 2012. – 328 с.
7. Тарасевич В. М. Економічна теорія [Текст]: підручник / за ред. В.М. Тарасевича. – К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 784 с.
8. Щетинін А.І. Політична економія. Підручник / А.І. Щетинін. – К.: Центр учбової літератури, 2011.- 480с.

1.2. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

I. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТИ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Метою вивчення дисципліни є формування у студентів сучасного економічного мислення і системи спеціальних знань про базові поняття щодо господарсько-фінансової діяльності підприємства, змісту її окремих напрямів та їх взаємозв'язку, системи показників, що її характеризують.

Завданнями дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з таких питань:

- підприємство як суб'єкт господарювання та основні напрями його господарсько-фінансової діяльності (операційна, інвестиційна, інноваційна, фінансова);
- формування програми виробництва продукції та її реалізації, визначення виробничої потужності підприємства;
- сутність фінансового стану підприємства, його складові та методи оцінки;
- конкурентоспроможність підприємства та методи її оцінки;
- механізм розвитку підприємства, запобігання кризових явищ та банкрутства; забезпечення економічної безпеки підприємства.

II. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин.

Тема 1. Підприємство в соціально орієнтованій ринковій економіці.

Тема 2. Планування діяльності підприємства.

Розділ 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства.

Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства.

Тема 4. Виробнича програма підприємства.

Тема 5. Виробнича потужність підприємства.

Розділ 3. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства.

Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства.

Тема 7. Трудові ресурси підприємства.

Тема 8. Майнові ресурси (активи) підприємства.

Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства).

Розділ 4. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства.

Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції.

Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства.

Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства.

Розділ 5. Інтегральна оцінка стану підприємства.

Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки.

Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки.

Розділ 6. Розвиток підприємства та забезпечення його економічної безпеки.

Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства. Трансформація (реструктуризація) підприємств у процесі розвитку.

Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність.

ІІІ. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: Підручник/ В.Г. Андрійчук. - К.: КНЕУ, 2013.- 779 с.

2. Гетьман О.О. Економіка підприємства: Навч. посіб. / О.О. Гетьман, В.М. Шаповал. – 2-ге вид. – К.: Центр учбової літератури, 2013. – 488 с.

3. Гринчуцький В.І. Економіка підприємства: навч. посіб. / В.І. Гринчуцький, Е.Т. Карапетян. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 304с.

4. Економіка підприємств: підручник / Горбонос Ф.В. [та ін.]. – Київ: Знання, 2010.– 463 с.

5. Економіка підприємства: підручник / за заг. ред. С.Ф. Покропивного. - 2-ге вид., переробл. та допов. – К.: КНТЕУ, 2000. - 528 с.

6. Фінанси підприємств: підручник / кер. авт. кол. і наук. ред. А.М. Поддєрьогін. – 3-тє вид., переробл. та допов. – К.: КНЕУ, 2000. – 460с.

7. Фінанси підприємства: підручник / Л.О. Лігоненко, Н.М. Гуляєва, Н.А. Гринюк та ін. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. - 491 с.

1.3. МЕНЕДЖМЕНТ

Мета: формування системи базових знань у сфері менеджменту, розуміння концептуальних засад системного управління організаціями; набуття вмінь розробки й прийняття управлінських рішень.

Завдання: вивчення основних категорій науки управління, функцій управління і процесів прийняття управлінських рішень, методів використання базових інструментів управління організаціями; вивчення впливу різних факторів на ефективність системи управління організацією.

Предмет: система управління організацією.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Поняття і сутність менеджменту.
2. Прийняття управлінських рішень.
3. Планування в організації.
4. Організація як функція управління.
5. Мотивація.

6. Управлінський контроль.
7. Лідерство.
8. Комунікації в системі управління організацією.
9. Ефективність управління.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Дикань Н.В. Менеджмент: Навч. посіб. /Дикань Н.В., Борисенко І. І. – К.: Знання, 2008. – 389 с.
2. Менеджмент: теорія і практика: Навчальний посібник/ А.А. Мазаракі, Г.Є Мошек, Л.А.Гомба, І.К. Погодаєв, Ю.В. Понакевич, А.В.Семенчук; Заг. Ред. к. е. н., проф. Мошека Г.Є. – К.: Атіка, 2007. – 584 с.
3. Мескон М.Х. Основы менеджмента, 3-е издание: Пер. с англ./ Мескон М.Х., Альберт М., Хедоури Ф – М.: ООО «И.Д. Вильямс», 2008. – 672 с.
4. Осовська Г.В. Основы менеджменту: Підручник. Видання 3-є, перероблене і доповнене. /Осовська Г.В., Осовський О.А. – К.: «Кондор», 2008. – 664 с.
5. Рудьєв В.А. Менеджмент. Навч. посіб. /Рудьєв В.А., Гуткевич С. О. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с.
6. Федоренко В.Г. Менеджмент: Підручник /Федоренко В.Г., Іткін О. Ф., Анін В. І. та ін.; За науковою ред. доктора економічних наук, проф. В.Г. Федоренка. – К.: Алерта, 2008. – 652 с.
7. Хміль Ф.І. Основы менеджменту: Підручник/ Хміль Ф.І. – 2-е вид. випр. доп. – К.: Академвидав. 2007. – 576 с.
8. Сучасні теорії менеджменту: навчальний посібник /М.В. Туленков. – К.: Каравела, 2012. – 304 с.

1.4. ІНФОРМАЦІЙНІ СИСТЕМИ ТА ТЕХНОЛОГІЇ

Мета: формування у майбутніх менеджерів знань і навичок щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання, а також практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій у процесі здійснення управлінської діяльності в організації.

Основним завданням вивчення дисципліни є теоретична та практична підготовка студентів з питань сутності інформаційних систем та їх застосування в управлінні сучасними організаціями;

Предмет: сучасні інформаційні системи і технології.

Зміст дисципліни розкривається в темах:

1. Структура та основні пристрої сучасних ПК.
2. Принципи та структура програмного забезпечення ПК. Операційна система MS Windows.
3. Системи обробки текстової інформації. Текстовий редактор MS Word.
4. Системи табличної обробки даних. Табличний процесор MS Excel.
5. Технологія створення презентацій засобами програми PowerPoint.
6. Інформаційні системи та їх роль в управлінні підприємством та економікою.

7. Економічна інформація, засоби її формалізованого опису та технології оброблення.
8. Організація інформаційної бази системи оброблення інформації.
9. Інформаційні системи в економіці.
10. Сучасні підходи та організаційно-методичні основи створення ІС.
11. Інтегровані ІС. Перспективні напрями розвитку ІС.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Войнаренко М.П. Інформаційні системи в менеджменті: навчальний посібник./ М.П. Войнаренко, О.М. Кузьміна, Т.В. Янчук – Вінниця: ПП Едельвейс і К, 2015. – 496 с.
2. Інформаційні системи і технології в економіці і управлінні: підручник для бакалаврів / під ред. В. В. Трофімова. – 4-е вид., перероб, і дод. – М: Видавництво Юрайт, 2013. – 542 с.
3. Інформаційні системи управління ефективністю бізнесу: підручник і практикум для бакалаврату та магістратури / Б. Е. Одінцов. – М: Видавництво Юрайт, 2015. – 206 с.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ВСТУПНИКІВ

На фаховий вступний тестовий іспит виносяться чотири дисципліни циклу професійної та практичної підготовки:

1. Економіка підприємства.
2. Економічна теорія.
3. Менеджмент.
4. Інформаційні системи і технології.

Під час випробування вступнику пропонується виконати тестове завдання, яке включає питання теоретичного характеру, що відповідають базовій частині програми. Для вступних випробувань розроблено 3 варіанти тестових завдань по 50 тестових питань в кожному. На кожне тестове питання може бути одна правильна відповідь. Для кожного варіанту розроблені ключі правильних відповідей. Кожен екзаменаційний тест зброшуровується, в ньому вказується: № варіанту, тестові питання, варіанти відповідей і графа для відповідей абітурієнтом. Фахове вступне випробування проводиться у письмовій формі.

Тривалість фахового вступного випробування 1,5 години (1,8 хвилини на одне тестове питання). Фахове вступне випробування оцінюється за 200 - бальною шкалою.